

Verslag Informele Raad Buitenlandse Zaken 29 en 30 augustus 2025

De informele Raad Buitenlandse Zaken (RBZ), de “Gymnich”, vond plaats op vrijdag 29 en zaterdag 30 augustus jl. in Kopenhagen. De Raad besprak de Russische agressie tegen Oekraïne en de situatie in het Midden-Oosten. De discussie over RBZ werkmethoden, zoals aangekondigd in de geannoteerde agenda¹, kwam vanwege tijdgebrek te vervallen. Omdat dit een informele Raad betrof zijn er geen Raadsbesluiten of mededelingen aangenomen. Tijdens de *High-Level Week* van de AVVN zullen de EU ministers van Buitenlandse Zaken naar verwachting informeel bijeenkomen op 22 september a.s., voor deze bijeenkomst is geen agenda beschikbaar.

Tevens wordt uw Kamer middels deze brief geïnformeerd over de stand van zaken rondom de in Nederland bevroren private financiële tegoeden in het kader van sancties tegen Rusland, veiligheidsgaranties Oekraïne en de inzet van Nederlandse experts in het *Cyber Rapid Response Team* (CRRT). De reactie op toezegging (TZ202508-016) over medische evacuaties uit Gaza wordt meegenomen in de bredere brief over Gaza die uw Kamer toekomt.

Russische agressie tegen Oekraïne

Tijdens het Gymnich-overleg is stilgestaan bij de voortdurende Russische agressieoorlog in Oekraïne. De Hoge Vertegenwoordiger (HV) benadrukte dat steun voor Oekraïne van existentieel belang blijft. In het licht van eventuele vredesbesprekingen is het juist nu belangrijk Oekraïne te blijven steunen en een zo sterk mogelijke positie te geven.

De Raad besprak de recente ontwikkelingen in het kader van veiligheidsgaranties aan Oekraïne en de rol van de EU hierin. De HV benadrukte dat de EU het werk van de *Coalition of the Willing* kan ondersteunen, waaronder middels de *EU Military Assistance Mission in support of Ukraine* (EUMAM). Nederland volgt de ontwikkelingen van het militaire planningsproces in het kader van de *Coalition of the Willing* nauwgezet en draagt actief bij aan de operationele plannen met een Nederlandse planner bij het operationeel hoofdkwartier in Parijs.

De ministers bespraken hoe Oekraïne verder kan worden gesteund via militaire en financiële steun aan de Oekraïense en Europese defensiesector. Nederland bepleitte oplossingen voor de blokkade van Hongarije van de middelen binnen de Europese Vredesfaciliteit (EPF) en riep op tot financiering van het PURL-initiatief.

De HV gaf aan dat er meer druk nodig is op het gebied van sancties, bijvoorbeeld via maatregelen tegen financiële instellingen, energie-inkomsten en omzeiling door derde landen. Lidstaten spraken steun uit voor het komen tot een 19e sanctiepakket. Nederlands riep op tot actie in nauwe samenwerking met partners, waaronder het VK en de VS.

Er vond ook een gedachtewisseling tussen de HV en lidstaten plaats over de verschillende mogelijkheden waarop Russische bevroren tegoeden kunnen worden ingezet en de financiële en juridische risico's. Hierover was een aparte werksessie belegd tijdens Gymnich. Tijdens deze sessie was er een gedachtewisseling tussen de HV en lidstaten over de verschillende opties over de inzet hiervan. NL bepleitte om de discussie over de verschillende opties voort te zetten. De Commissie onderzoekt verdere opties als basis voor een volgende discussie hieromtrent. Er bleek voorsnóg onvoldoende steun onder de lidstaten om nu stappen te zetten. Nederland benadrukte het belang van het voortzetten van de discussie en heeft de Commissie gevraagd verdere mogelijkheden voor het gebruik van deze tegoeden te onderzoeken.

¹ Kamerstuk 21501-02 nr. 3218.

Situatie in het Midden-Oosten

De situatie in het Midden-Oosten, en in het bijzonder de oorlog in de Gazastrook en de situatie op de Westelijke Jordaanoever, is uitgebreid aan bod gekomen tijdens de Gymnich-bijeenkomst.

De HV lichtte de laatste stand van zaken toe omtrent de humanitaire situatie in de Gazastrook en de implementatie van de humanitaire overeenkomst tussen de EU en Israël. Uit de meest recente updates blijkt dat de humanitaire situatie catastrofaal blijft en de toegang ruim onvoldoende om aan de noden in de Gazastrook te voldoen. In dit kader wordt door Israël niet voldaan aan de met de EU overeengekomen afspraken. Er komt nog steeds te weinig hulp binnen, en de toegang voor distributie in de Gazastrook blijft uiterst beperkt. Hoewel het humanitaire systeem (de VN en hun partners) in periode tussen 19 en 25 augustus een lichte toename van ingevoerde hulpgoederen meldde, werd tevens onderstreept dat de toegang voor distributie van deze hulpgoederen in diezelfde periode juist was afgenomen. De HV gaf aan regelmatig contact te hebben met de Israëlische minister van Buitenlandse Zaken om de zorgen van de EU over te brengen, te pleiten voor een staakt-het-vuren en het belang van meer humanitaire toegang te onderstrepen. Daarnaast heeft de HV opnieuw gepleit voor het vrijgeven van de belastinginkomsten voor de Palestijnse Autoriteit. Tot slot heeft de HV zorgen overgebracht over de verplichte (her)registratie van ngo's in Israël.

Diverse lidstaten, waaronder Nederland, vroegen aandacht voor de vrijlating van gijzelaars door Hamas en riepen op om, naast sancties, met verdere maatregelen tegen Hamas te komen om te voorkomen dat ze een rol blijven spelen in het toekomstig bestuur van de Gazastrook.

Er was eensgezindheid onder de lidstaten dat de humanitaire situatie in Gaza verder verslechtert, mede vanwege de militaire escalatie door Israël. Hierbij werd verwezen naar het uitroepen van een hongersnood door de VN in delen van de Gazastrook. Ook was er brede afkeuring van de Israëlische goedkeuring van de bouwplannen van illegale nederzettingen in het E1-gebied op de Westelijke Jordaanoever.

Voorafgaand aan de bijeenkomst stuurden de Nederlandse en Zweedse ministers van Buitenlandse Zaken een gezamenlijke brief aan de HV met voorstellen voor mogelijke EU-maatregelen om de druk op Israël op te voeren om van koers te veranderen en druk op Hamas uit te oefenen door meer sancties en andere maatregelen. De in de brief voorgestelde EU-maatregelen tegen Israël betreffen de opschorting van het handelsgedeelte van het EU-Israël Associatieakkoord, het instemmen met het Commissievoorstel om een gedeelte van het Horizon-programma op te schorten, en voortgang te maken met sancties tegen gewelddadige kolonisten en organisaties. Daarnaast heeft Nederland, conform motie van Campen Boswijk², gepleit voor handelspolitieke maatregelen tegen de onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden, zoals een importverbod of prohibitieve invoerheffingen.

Een groep lidstaten gaf aan dat de EU nu maatregelen tegen Israël moet nemen en het niet kan laten bij verklaringen. Anderen benadrukten het belang van dialoog om Israël te bewegen om van koers te veranderen. Tijdens het Gymnich-overleg werd duidelijk dat er op dit moment nog onvoldoende steun is voor deze EU-maatregelen. Veel EU-lidstaten hebben nog geen definitieve positie ingenomen op de verschillende voorstellen die op tafel liggen. Wegens het uitblijven van draagvlak voor effectieve maatregelen op EU-niveau en de urgentie van de situatie, werkt het kabinet nu aan nationale maatregelen tegen invoer van producten afkomstig uit de onrechtmatige nederzettingen in de door Israël bezette gebieden, in samenwerking met gelijkgezinde landen.

Informele bijeenkomst EU-ministers van Buitenlandse Zaken en marge AVVN

Tijdens de *High-Level Week* van de aankomende Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN) zullen de ministers van Buitenlandse Zaken van de EU naar verwachting op 22 september a.s. informeel

² Kamerstuk 21 501-02, nr. 3196.

bijeenkomen in New York. Voor deze bijeenkomst is geen agenda beschikbaar. Het kabinet zal terugkoppelen over deze bijeenkomst via de eerstvolgende geannoteerde agenda of het eerstvolgende verslag van de volgende RBZ.

Overig

In Nederland bevroren private financiële tegoeden in het kader van sancties Rusland

Verder informeert het kabinet uw Kamer over de actuele stand van de in Nederland bevroren private financiële tegoeden in het kader van de sancties tegen Rusland. Dit betreft uitsluitend private tegoeden en geen tegoeden van de Russische centrale bank. Op peildatum 1 juli 2025 is het totaal van de private bevroren tegoeden in Nederland EUR 94,5 mln. Dit is een kleine afname sinds de vorige peildatum op 1 januari 2025, toen het totaal EUR 95,8 mln. bedroeg. Bevroren tegoeden kunnen toenemen doordat nieuwe sancties tot nieuwe bevroeringen leiden. Tegelijkertijd kunnen tegoeden afnemen door onder andere het verlenen van ontheffingen volgens de regels die daarvoor gelden vanuit de Europese sanctieverordeningen of doordat (Europese) bedrijven door een wijziging in eigendom of zeggenschap niet langer onder sancties vallen.

Inzet Nederlandse experts Cyber Rapid Response Team

Tevens maakt het kabinet van deze gelegenheid gebruik om uw Kamer te informeren over de voorgenomen inzet van vier Nederlandse experts in het *Cyber Rapid Response Team* (CRRT). Nederland is deelnemer in het *EU Permanent Structured Cooperation* (PESCO)-project voor snel inzetbare, multinationale cyberteams. Het CRRT is verzocht om enkele systemen in kaart te brengen op het gebied van cyberveiligheidsrisico's. Nederland zal vier experts leveren aan dit team.